



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 5708

Ημερομ. 01/12/2023

Προς
Τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
Κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα
Διά του Ειδικού Γραμματέα της Βουλής
Κυρίου Βασιλείου Μπαγιώκου

Αθήνα, 01.12.2023

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Έχω την τιμή να θέσω υπ' όψιν σας αντίγραφο του πρακτικού της συνεδρίασης της Ολομέλειας του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής της 30ής Νοεμβρίου 2023 επί ερωτημάτων που θέσατε σε αυτό την 28η Νοεμβρίου 2023.

Με εξαιρετική τιμή

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
Κώστας Μαυριάς

**ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΗΣ 30^{ΗΣ}
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2023**

Σήμερα, 30ή Νοεμβρίου 2023, συνεδρίασε, διαδικτυακά, το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής εν Ολομελεία, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της Βουλής, κυρίου Κωνσταντίνου Τασούλα, με ημερομηνία 28 Νοεμβρίου 2023, και θέμα της ημερήσιας διάταξης τα εξής ερωτήματά του προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, διά του Προέδρου του:

«Καθηγητή Κύριο Κώστα Μαυριά Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής των Ελλήνων. Κύριε Πρόεδρε, Σας γνωρίζω ότι ο Πρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής για «τη διερεύνηση του εγκλήματος των Τεμπών και όλων των πτυχών που σχετίζονται με αυτό», κύριος Δημήτριος Μαρκόπουλος, μου απηύθυνε τη συνημμένη επιστολή και παρακαλώ να έχω τη γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής επί των ερωτημάτων που διατυπώνονται σε αυτή. Επιπλέον θα ήθελα τη γνώμη σας και για το εξής: Με βάση το άρθρο 144 παρ.8 του Κανονισμού της Βουλής η συγκρότηση και λειτουργία των Εξεταστικών Επιτροπών διέπονται από τις αντίστοιχες διατάξεις που ρυθμίζουν τη συγκρότηση και λειτουργία των Διαρκών Επιτροπών. Κατόπιν αυτού ακολουθείται για την εκλογή Προεδρείου Εξεταστικών Επιτροπών η πρόβλεψη του άρθρου 34 του Κανονισμού της Βουλής που καθιερώνει μυστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών της επιτροπής για τον Πρόεδρό της και σχετική πλειοψηφία των παρόντων για την εκλογή Αντιπρόεδρου και Γραμματέως. Αυτό παραπέμπει στα σχετικά ισχύοντα των 6 Διαρκών Επιτροπών του άρθρου 31 του Κανονισμού της Βουλής και όχι στα τυχόν διαφορετικά ισχύοντα για τις λεγόμενες Ειδικές Διαρκείς Επιτροπές, όπως λ.χ. η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων όπου το Προεδρείο οφείλει να είναι διακομματικό εκ του Κανονισμού (άρθρο 32Α παρ.3). Κατόπιν αυτού ερωτάται αν ορθά ακολουθείται για την εκλογή Προεδρείου των Εξεταστικών Επιτροπών η πρόβλεψη στα ισχύοντα μόνο για τις 6 Διαρκείς Επιτροπές του άρθρου 31 του Κανονισμού της Βουλής. Με εκτίμηση, Κωνσταντίνος Αν. Τασούλας».

Η επιστολή του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής για «τη διερεύνηση του εγκλήματος των Τεμπών και όλων των πτυχών που σχετίζονται



με αυτό», κυρίου Δημητρίου Μαρκόπουλου, έχει ως εξής: «Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2023 Α.Π.: 1 Προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Κωνσταντίνο Αν. Τασούλα. Η Εξεταστική Επιτροπή για «τη διερεύνηση του εγκλήματος των Τεμπών και όλων των πτυχών που σχετίζονται με αυτό», συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 14088/9456/20.11.2023 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, κατόπιν της απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, κατά τα άρθρα 68 παρ. 2 εδ. γ' και δ' του Συντάγματος και 144 παρ. 5 εδ. β' του Κανονισμού της Βουλής (ΚτΒ), που λήφθηκε κατά τη συνεδρίαση της 15ης Νοεμβρίου 2023.

Σύμφωνα με το άρθρο 145 ΚτΒ στις εξεταστικές επιτροπές εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 146 και 147 ΚτΒ, καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ). Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2γ ΚΠΔ δεν μπορεί να ασκεί ανακριτικά καθήκοντα άτομο το οποίο έχει υπάρξει συνήγορος υπεράσπισης ή υποστήριξης της κατηγορίας για την ίδια υπόθεση. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2δ ΚΠΔ δεν μπορεί να ασκεί ανακριτικά καθήκοντα άτομο το οποίο έχει καταθέσει ως μάρτυρας στην ίδια υπόθεση.

Κατόπιν των ανωτέρω, σας γνωρίζω ότι κατά τη συνεδρίαση της 28ης Νοεμβρίου 2023 της Εξεταστικής Επιτροπής για «τη διερεύνηση του εγκλήματος των Τεμπών και όλων των πτυχών που σχετίζονται με αυτό», ελήφθη, κατά πλειοψηφία, απόφαση, δεδομένου ότι στις εξεταστικές επιτροπές εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΠΔ, να αιτηθεί η Επιτροπή προς τον Πρόεδρο της Βουλής όπως θέσει ερώτημα στο Επιστημονικό Συμβούλιο με τα ανωτέρω ζητήματα, ήτοι εάν βουλευτής μέλος εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι και άτομο που συγχρόνως είναι συνήγορος στην ίδια υπόθεση που εξετάζει η εξεταστική επιτροπή ή έχει καταθέσει ως μάρτυρας.

Παράλληλα, σας αποστέλλουμε και το σύνολο των πρακτικών κατά τη συζήτηση του συγκεκριμένου θέματος στην ανωτέρω Εξεταστική Επιτροπή για να αξιολογηθούν και οι θέσεις που αναπτύχθηκαν από τα συμμετέχοντα στην Επιτροπή, μέλη. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Δημήτριος Μαρκόπουλος».

Στη συνεδρίαση του Επιστημονικού Συμβουλίου ήταν διαδικτυακά παρόντες ο Πρόεδρός του, Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κώστας Μαυριάς, και τα εξής μέλη της Ολομελείας του Επιστημονικού Συμβουλίου: ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Νικόλαος Σκανδάμης, ο Ομότιμος Καθηγητής του Εθνικού



Μετσοβίου Πολυτεχνείου κ. Ιωάννης Βασιλείου, ο τ. Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννης Πανάρετος, ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, κ. Πασχάλης Κιτρομηλίδης, ο Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Παναγιώτης Παπανικολάου, ο Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Χρίστος Μυλωνόπουλος, ο Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, κ. Χαράλαμπος Χρυσανθάκης, ο Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Κωνσταντίνος Καραμάνης και ο Πρέσβης επί τιμή κ. Χαράλαμπος Καραμπαρμπούνης. Με την τήρηση των πρακτικών επιφορτίσθηκε η Γραμματέας και προϊσταμένη της Γραμματείας του Επιστημονικού Συμβουλίου, κυρία Σταματίνα Παπαδοπούλου-Γαρνέλη.

Μετά διαπίστωση της απαρτίας, δύο μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου, ο Ομότιμος Καθηγητής κ. Χρίστος Μυλωνόπουλος και ο Καθηγητής κ. Χαράλαμπος Χρυσανθάκης, δήλωσαν ότι συντρέχει στο πρόσωπό τους λόγος εξάιρεσης εγκείμενος στο γεγονός ότι, ο μιν κ. Μυλωνόπουλος είναι συνήγορος υπεράσπισης προσώπου κατά του οποίου διενεργείται προκαταρκτική εξέταση για τη σύμβαση 717 από την εντεταλμένη Ευρωπαϊά Εισαγγελέα, ο δε κ. Χρυσανθάκης, γιατί έχει συντάξει γνωμοδότηση για το αυτό θέμα, η οποία του ανατέθηκε από τον ύποπτο.

Πριν από την έναρξη της συζήτησης επί των ερωτήσεων του Προέδρου της Βουλής προς το Συμβούλιο, τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου συζήτησαν, προς ενημέρωση του Προέδρου της Βουλής, επ' αφορμή επιστολής της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κόμματος Ελεύθερη Πλεύση κυρίας Ζωής Κωνσταντοπούλου προς τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, που απεστάλη με ηλεκτρονικό μήνυμα στη γραμματέα του Επιστημονικού Συμβουλίου την 29η τρέχοντος. Σημειώνεται ότι η εν λόγω επιστολή διαβιβάσθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα ως τον μόνο, κατά τον Κανονισμό της Βουλής, στον οποίο μπορούσε παραδεκτώς να αποσταλεί. Κατά τη διεξαχθείσα συζήτηση αναφέρθηκαν, διευκρινιστικά, τα εξής:

«Κατά τον Κανονισμό της Βουλής, το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής υπάγεται απευθείας στον Πρόεδρο της Βουλής (άρθρο 160 παρ. 3

εδάφιο α'), όπως και η Επιστημονική Υπηρεσία εν γένει, όσον αφορά τις αρμοδιότητες διοικητικής διεύθυνσής της (άρθρο 160 παρ. 4 εδάφιο α'). Έργο του Επιστημονικού Συμβουλίου είναι, μεταξύ άλλων, να συνεδριάζει όταν το συγκαλεί ο Πρόεδρός του, όπως και, κατά το άρθρο 2 εδάφιο β' του Ειδικού Εσωτερικού Κανονισμού της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, οσάκις το ζητήσει ο Πρόεδρος της Βουλής (σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του Ειδικού Εσωτερικού Κανονισμού της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, αυτός αποτελεί Παράρτημα του Κανονισμού της Βουλής). Στο πλαίσιο αυτό το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής διατυπώνει γνώμη επί των ερωτημάτων τα οποία του τίθενται από τον Πρόεδρο της Βουλής.

Τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου, όπως και το λοιπό επιστημονικό προσωπικό της Επιστημονικής Υπηρεσίας, απολαύουν ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και ενεργούν με αποκλειστικό γνώμονα τις γενικές αρχές και τους κανόνες της επιστήμης (άρθρο 160 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής).

Το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής επικοινωνεί, όταν απαντά σε ερωτήματα του Προέδρου της Βουλής, μόνο με τον Πρόεδρο της Βουλής, ακριβώς γιατί υπάγεται απευθείας σε αυτόν, και, για τον ίδιο λόγο, μόνον ο Πρόεδρος της Βουλής μπορεί να θέτει ερωτήματα προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής και να επικοινωνεί με αυτό. Οι γνώμες τις οποίες διατυπώνει το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής είναι απλές γνώμες επί επιστημονικών ζητημάτων, και δεν αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις ούτε προκύπτει από διάταξη του Κανονισμού της Βουλής ότι αποτελούν μέρος σύνθετης διοικητικής ενέργειας. Επομένως, δεν εφαρμόζονται επ' αυτών οι ρυθμίσεις περί του δικαιώματος ακρόασης κατά το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Οι γνώμες αυτές, δοθέντος ότι απευθύνονται αποκλειστικά στον Πρόεδρο της Βουλής ως αποτελούσες την απάντηση του Επιστημονικού Συμβουλίου επί ερωτήματος ή ερωτημάτων του προς αυτό, μπορούν να αποκτούν δημοσιότητα μόνον κατά την κρίση του Προέδρου της Βουλής, ουδεμίαν δε αρμοδιότητα διαθέτει το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής ή ο Πρόεδρός του να κοινοποιεί σε πρόσωπα άλλα, πλην του Προέδρου της Βουλής, τις γνώμες αυτές. Πλείστες, όμως, από τις γνώμες αυτές έχουν, μέχρι σήμερα, κατατεθεί από τον Πρόεδρο της Βουλής στα πρακτικά των



συζητήσεων της Ολομέλειας της Βουλής κατά την υπερτριακονταετή λειτουργία του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής.

Τέλος, οι γνώμες τις οποίες διατυπώνει το Επιστημονικό Συμβούλιο επί των ερωτημάτων του Προέδρου της Βουλής φέρουν, αποκλειστικά, επιστημονικό χαρακτήρα».

Στο σημείο αυτό τα λοιπά μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου έκαναν ομοφώνως δεκτές τις αιτήσεις εξαίρεσης των δύο ως άνω μελών του Επιστημονικού Συμβουλίου, τα οποία αποχώρησαν από τη συνεδρίαση. Τα δύο αυτά μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου υπογράφουν το πρακτικό της συνεδρίασής του μόνο καθόσον αφορά τη διαδικασία μέχρι αυτού του σημείου.

Μετά την εκ νέου διαπίστωση της απαρτίας, ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομελείας του Επιστημονικού Συμβουλίου.

Εν συνεχεία, τα μέλη του Επιστημονικού συμβουλίου της Βουλής διατύπωσαν ομοφώνως τη γνώμη τους επί των τεθέντων προς αυτό ερωτημάτων, που έχει ως εξής:

«Ι. Επί του ερωτήματος που αφορά τη σύνθεση (πρβλ. Διοικητικό Δίκαιο, Δ' έκδοση 2018, Α. Γέροντας, Σ. Λύτρας, Π. Παυλόπουλος, Γλ. Σιούτη, Σπ. Φλογαΐτης, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, σελ. 119) της Εξεταστικής Επιτροπής:

Σύμφωνα με το άρθρο 145 του Κανονισμού της Βουλής "1. Οι εξεταστικές επιτροπές έχουν όλες τις αρμοδιότητες των ανακριτικών αρχών, καθώς και του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, και ενεργούν κάθε αναγκαία, κατά την κρίση τους, έρευνα για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο συστάθηκαν. Η Βουλή μπορεί με απόφασή της να περιορίσει τις εξουσίες της εξεταστικής επιτροπής. 2. Οι εξουσίες των εξεταστικών επιτροπών ασκούνται με τους όρους και τις διατυπώσεις των άρθρων 146 και 147, καθώς και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και δεν αναστέλλονται με τη λήξη της τακτικής συνόδου, παύουν όμως με τη διάλυση της Βουλής που τις διόρισε ή με τη λήξη της βουλευτικής περιόδου".

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που, κατά τα ανωτέρω, εφαρμόζονται και εν προκειμένω, δεν μπορεί να ασκήσει έργα ανακριτή, δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα «γ) όποιος ήταν συνήγορος του κατηγορουμένου ή του υποστηρίζοντος την κατηγορία στην ίδια υπόθεση· δ) όποιος εξετάστηκε ως μάρτυρας ή

γνωμοδότησε ως πραγματογνώμονας ή τεχνικός σύμβουλος στην ίδια υπόθεση».

Οι διατάξεις του άρθρ. 14 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αποβλέπουν στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης των δικαζομένων στην αμερόληπτη κρίση των οργάνων απονομής της δικαιοσύνης. Συνάγονται ερμηνευτικά από το Σύνταγμα ως έκφραση της αρχής της αμεροληψίας, που ενσαρκώνει την αντικειμενικότητα της δικαστικής συμπεριφοράς. Άλλωστε, η αρχή της δικαστικής αμεροληψίας κατοχυρώνεται και στις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις των άρθρ. 6 παρ. 1 εδ. α' της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 14 παρ. 1 εδ. β' του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τα ανωτέρω συνάγεται, όσον αφορά τη σύνθεση της Εξεταστικής Επιτροπής, ότι, όποιος άσκησε καθήκοντα συνηγόρου υπεράσπισης ή υποστήριξης της κατηγορίας ή κατέθεσε ως μάρτυρας, δεν μπορεί να ασκήσει καθήκοντα δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού στην αυτή υπόθεση και, επομένως δεν μπορεί να είναι μέλος της. Του νόμου μη διακρίνοντος, είναι άνευ νομικής επιρροής το αν τα καθήκοντα συνηγόρου ασκήθηκαν επ' αμοιβή ή όχι.

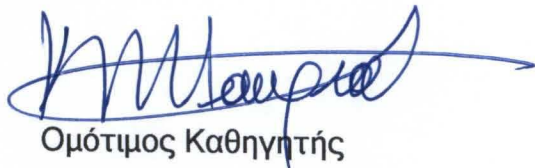
II. Επί του ερωτήματος που αφορά την ανάδειξη του Προεδρείου των Εξεταστικών Επιτροπών:

Κατά το άρθρο 144 παρ. 8 του Κανονισμού της Βουλής «[η] συγκρότηση και η λειτουργία των εξεταστικών επιτροπών διέπονται από τις αντίστοιχες διατάξεις που ρυθμίζουν τη συγκρότηση και τη λειτουργία των διαρκών επιτροπών, αν δεν τροποποιούνται από τις διατάξεις των επόμενων άρθρων».

Εξ άλλου, κατά το άρθρο 34 του Κανονισμού της Βουλής «1. Μετά τη σύστασή τους οι διαρκείς επιτροπές καλούνται από τον Πρόεδρο της Βουλής σε χωριστές συνεδριάσεις για την εκλογή των προεδρείων τους. Κάθε προεδρείο αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και το Γραμματέα. 2. Στις συνεδριάσεις των διαρκών επιτροπών για την εκλογή των προεδρείων τους προεδρεύει ο Πρόεδρος ή ένας από τους Αντιπροέδρους της Βουλής χωρίς δικαίωμα ψήφου. 3. Η εκλογή των μελών των προεδρείων γίνεται με μυστική ψηφοφορία. 4. Ο Πρόεδρος εκλέγεται με την απόλυτη πλειοψηφία του

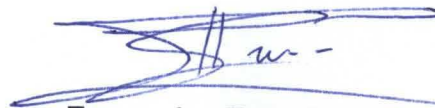
Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι με τον ίδιο τρόπο εκλέγεται το Προεδρείο και των Εξεταστικών Επιτροπών, δοθέντος ότι το άρθρο 144 παρ. 8 του Κανονισμού της Βουλής παραπέμπει στον κανόνα του άρθρου 34 του Κανονισμού της Βουλής, και όχι στη μερική εξαίρεση του κανόνα που θεσπίζει το άρθρο 32Α παρ. 3 του Κανονισμού της Βουλής ως προς την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων».

Ο Πρόεδρος



Ομότιμος Καθηγητής
Κώστας Μαυριάς

Η Γραμματέας



Σταματίνα Παπαδοπούλου Γαρνέλη